

Iisaku Gümnaasium

Valikained

2024

Sisukord

1 Valikainete valimise põhimõtted	3
1.1 Liikumismängud 1. ja 2. klass	3
1.2 Uurimuslik õpe 3. klass	4
1.3 Liiklusõpetus 4. klass	5
1.4 Rahatarkus 4. klass	6
1.5 Informaatika 5. klass.....	8
1.6 Digikunst 6. klass	9
1.7 Ettevõtlikuna töömaailma 7. klass.....	10
1.8 Rahatarkus 7. klass (LÕK)	12
1.9 Karjääriõpetus 8. klass.....	13
1.10 Loovtöö 8. klass.....	15
1.11 Karjääriõpetus 9. klass.....	17

1 VALIKAINETE VALIMISE PÕHIMÕTTED

Iisaku Gümnaasiumis on valikainete koostamisel lähtutud Iisaku Gümnaasiumi kultuurilisest eripärast ja geograafilisest asukohast Ida-Virumaal Alutaguse Rahvuspargis. Kooli kohustuslike ainetena on suurendatud loodusõpetuse ja ajaloo tundide arvu, et õppida tundma ja väärtustada oma kodukoha eripära.

Iisaku Gümnaasiumis valib valikained kool. Valikained on kõigile klassi õpilastele kohustuslikud. Valikainetena pakutakse õpilastele võimalust arendada tänapäeval vajalikke digioskusi, samuti antakse teadmisi rahatarkuse ja ettevõtlikkuse alal. Igale valikainele on koostatud ainekava, kus on välja toodud valikaines taotletavad õpitulemused. Valikained toimuvad üldjuhul üks kord nädalas, välja arvatud liiklusõpetus ja rahatarkus 4. klassis, mis toimuvad vastavalt ühel poolaastal.

1.1 Liikumismängud 1. ja 2. klass

Õppeaine: Liikumismängud

Klass: 1. ja 2. klass

Aine maht: 1 tund nädalas

Õpitulemused:

- Õpilane on avatud ja koostöövalmis;
- saab aru ülesannetest ja täidab mängureegleid;
- tunneb põhiliikumisi ja põhiliikumise rütme;
- tunneb jooniseid viirg, kolonn, ring, sõõr;
- teeb järgi ja loob ise rütmimustreid;
- teeb kaasa laulumänge, liisusalme ja tantse;
- teeb koostööd kaaslastega, oskab mängus ja liikumises kaaslastega arvestada.

Õppeaine teemad: Põhiliikumised ja põhiliikumiste rütmid. Nimemängud. Stopp- ja tähelepanumängud. Liikumine ruumis kasutades erinevaid suundi ja tasandeid. Liikumine üksi, paaris, grupis. Tantsude õppimine harjutamine kooli sündmustel esinemiseks.

Hindamise põhimõtted: Õpitulemusi hinnatakse sõnalise hinnanguna. Tagasisidestatakse õpilase tegevust tundides (aktiivsus, kaasatöötamine, püüdlikkus, reeglite järgimine, kaaslastega arvestamine jms).

1.2 Uurimuslik õpe 3. klass

Õppeaine: uurimuslik õpe

Klass: 3.

Aine maht: 1 tund nädalas

Õpitulemused:

Iisaku ja selle lähiümbrus. Iisaku ajalugu. Talud ja mõisad Iisaku lähiümbruses. Iisaku Kihelkonna Muuseum ja kohalik kultuurielu

- Teab kodukohaga seotud muistendeid, oskab ise kirjutada lühikese muistendi mõne objekti või eseme kohta;
- teab, kuidas vanasti põldu hariti, millised olid tööriistad; millised olid elutingimused;
- mõistab kultuuri muutumist ajaloo vältel;
- tunneb ja hindab oma kodukohta ja selle eripära: keelt, kombestikku, omakultuuri;
- tunneb kohalikke kultuuritraditsioone (käsitöö, rahvarõivad, külakultuur, laulu- ja tantsupeod);
- koostab intervjuu küsimused ja viib läbi intervjuu vanavanemaga;
- oskab kasutada info otsimiseks erinevaid internetiallikaid ja -keskkondi;
- oskab koostada esitluse, dokumendi, ristsõna;
- teab kohalikku päritolu kultuuri- ja sporditegelasi.

Kodukoha asutused ja ettevõtted minevikus ja tänapäeval

- Teab, kuidas tekkisid koolid, kuidas arenes kirjaoskus Eestis;
- teab olulisemaid kohalikke majandus- ja tööstusobjekte;
- mõistab lähiümbruse ajalooliste objektide väärtust ning oskab hinnata inimeste panust kodukoha arengusse.

Loodusobjektid

- Tunneb kohalikke looduslikke vaatamisväärtusi ja matkaradu;
- mõistab loodusobjektide väärtust;

- oskab kasutada arvutit ja teatmeteost vajaliku info otsimiseks;
- oskab kasutada lihtsamaid kaardirakendusi matka planeerimiseks.

Õppeaine teemad:

Digipädevus

Teabeallikad

Pärimus

Kultuur ja ajalugu

Hindamise põhimõtted:

Hinnatakse uurimisoskust, andmete leidmist ja vormistamist ning esitlemist. Hindamine vastavalt Iisaku Gümnaasiumi hindamisjuhendile, vormiks *arvestatud* või *mittearvestatud*. Hindamine toimub esimesel ja teisel poolaastal.

1.3 Liiklusõpetus 4. klass

Õppeaine: liiklusõpetus

Klass: 4. klass

Aine maht: 1 tund nädalas II poolaastal

Õpitulemused:

- tunneb liiklusreegleid;
- oskab hinnata jalgratta tehnilist seisukorda ja selle valmisolekut teeliikluseks;
- oskab jälgida liiklust ja teha õigeid otsuseid;
- oskab valitseda jalgratast, ette näha ja ennetada ohte ning tegutseda riske vältides.

Õppesisu:

- Liiklusreeglid ja käitumine liikluses
- Jalgratta ehitus ja hooldus
- Liiklusohutus
- Liikluspsühholoogia
- Liiklusohutust mõjutavad lisanõuded
- Liiklustestide lahendamine

- Sõiduõpe
- Jalgratta käsitlemine
- Jalgratta varustus
- Jalgratturi varustus
- Sõit õppeplatsil
- Sõit (imiteeritud) liikluses
- Sõit erioludes (udu, vihm, lumesadu, libe tee jms.)

Hindamise põhimõtted: Aine hinnatakse arvestatud või mittearvestatud. Koolitus lõpeb teooria- ja sõidueksamiga. Teooriaeksam on sooritatud, kui õigesti on vastatud vähemalt 13-le küsimusele 15-st. Sõidueksamile lubatakse õpilane pärast teooriaeksami sooritamist. Enne sõidueksami alustamist peab õpilane hindama jalgratta tehnilist seisukorda ja selle valmisolekut liikluseks.

1.4 Rahatarkus 4. klass

Õppeaine: rahatarkus

Klass: 4. klass

Aine maht: 1 tund nädalas I poolaastal

Õpitulemused:

Linn ja vald kui elukeskkond

- kirjeldab oma valla asukohta;
- nimetab naabervaldu ja linnu;
- teab kodukohas tegutsevaid ettevõtteid;
- mõistab soove ja vajadusi;
- selgitab, milliste ettevõtete me hakkama ei saa;
- mõistab, et iga ettevõtte loomiseks on põhjus;
- saab aru, millise põhimõtte järgi jaotatakse ettevõtted riigiasutusteks ja eraettevõteteks;
- saab aru, kuidas kohalik omavalitsus (KOV) maksude abil elanikele vajalike hüvede jaoks raha kogub;
- arutleb, kuhu KOV raha kulutab;
- mõistab, et maksud võimaldavad saada hüvesid (nt laste tasuta haridus, arstiabi jm)

Ettevõtlus

- Tutvub äritegevuse mõistetega ning ametioskuste tähtsusega.

Ehitus

- selgitab peamisi ettevõtlusega seotud mõisteid;
- mõistab kvaliteedikontrolli ja ametioskuste tähtsust;
- mõistab ehitusettevõtluse tähtsust linnas ja vallas;
- teab ameteid ehitusettevõtluses;
- võrdleb tasapinnalist hoone projekti ruumilise päris hoone v maketiga;
- ehitab hoone maketi ja kujundab vastavalt otstarbele;
- oskab nimetada valla või linna piirkondi;
- määrab linna ja valla maketti koostades ettevõttele sobiva asukoha, planeerib linna;
- hoonete plaani mõõtmine ja joonestamine.

Ajakirjandus

- Mõistab ajakirjanduse rolli inimeste teavitamisel ning kohaliku elu ja majanduse kajastamisel;
- oskab koostada küsimusi ja viia läbi intervjuusid klassi ajalehe tegemiseks;
- teab, millised on töövõimalused ajalehetoimetuses.

Toitlustus

- Mõistab toidu väärtust ja taunib raiskamist;
- märkab võimalusi toiduga kokkuhoidlikult ümberkäimiseks;
- mõistab toitlustaja probleeme, kes peab täitma klientide erinevaid soove ja koostama mitmekesise menüü;
- mõistab, milliseid samme tuleb teha söögikoha avamiseks, mis vastab tarbijate vajadustele ja ootustele;
- teab ameteid toitlustusettevõtetes;

Reklaam

- Mõistab reklaami tähtsust ettevõtluses;
- koostab korrektse reklaami oma väljamõeldud ettevõttele.

Pank

- teab, kuidas raha säästa, koguda ja turvaliselt pangas hoida;
- mõistab, millised tegevused vähendavad raha tema kontolt või toovad seda kontole juurde;
- peab arvet oma kontoseisu üle.

Õppeaine teemad:

- Disainmõtlemine
- Mina kodaniku, tarbija, töötajana, omanikuna
- Tööandjad, töövõtjad
- Rahanduse algtõed

Hindamise põhimõtted:

Hinnatakse uurimisoskust, andmete leidmist ja vormistamist ning esitlemist. Hindamine vastavalt Iisaku Gümnaasiumi hindamisjuhendile, vormiks arvestatud või mittearvestatud. Hindamine toimub esimesel poolaastal.

1.5 Informaatika 5. klass

Õppeaine: Informaatika (Digiseade töövahendina)

Klass: 5. klass

Aine maht: 1 tund nädalas

Õpitulemused:

Õpilane:

- 1) sisestab, vormindab ja kopeerib eri tüüpi tekste (sh nt plakatit, kuulutust);
- 2) kasutab digiseadet ohutult ja säästlikult;
- 3) vormindab referaati vastavalt etteantud juhendile, viitab korrektselt kasutatud allikatele;
- 4) salvestab, kopeerib, kustutab ja pakib kokku faile, töötab mitme aknaga;
- 5) otsib infot, kasutab ja hindab seda allikakriitiliselt, väldib plagiaati;
- 6) koostab etteantud andmestiku põhjal andmetabeli, sagedustabelid ja sobivat tüüpi diagrammid (tulp-, sektor- või joondiagrammi), sorteerib ja filtreerib andmeid, kasutab lihtsamaid tabelarvutuse funktsioone (summa, aritmeetiline keskmine, max, min), haldab ja kaitseb oma andmeid;
- 7) koostab ja disainib teksti, diagramme, pilte, audiot, videot ja tabelleid sisaldava esitluse etteantud teemal.

Õppeaine teemad:

- 1) Tekstide sisestamine ja vormindamine

- 2) Referaadi vormindamine: tiitelleht, pealkirjad tekst ja kasutatud kirjandus.
- 3) Digiseadme ohutu kasutamine
- 4) Viitamine ja allikakriitilisus
- 5) Failihaldus
- 6) Infootsing ja analüüs
- 7) Andmetöötlus
- 8) Esitluse koostamine

Hindamise põhimõtted:

Õpitulemusi hinnatakse jooksvalt õpiülesannete järgi ja kokkuvõtvalt trimestri lõpul. Trimestri käigul saadud hinnete põhjal pannakse koondhinne. Jooksvate õpiülesannete lahendamise puhul hinnatakse:

- 1) loomingulisust ja ratsionaalsust;
- 2) õppekavas ettenähtud õpitulemuste saavutamist ning seonduvate pädevuste olemasolu veenvat tõendamist õpilase poolt;
- 3) arvutiga loodud materjalide tehnilist teostust, esteetilisust ning originaalsust;
- 4) õpilasepoolset praktilise tegevuse mõtestamist;
- 5) õpilase arengut;
- 6) õpilase osavõttu grupitöödest.

1.6 Digikunst 6. klass

Õppeaine: digikunst

Klass: 6. klass

Aine maht: 1 tund nädalas

Õpitulemused: Õpilane kirjeldab visuaalkultuuri ilminguid. Rakendab eakohaselt teabegraafikat. Teadvustab õpetaja abiga oma digitaalset jalajälge. Teab mõisteid: trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia, tehisintellekt. Selgitab oma loodud digitaalkujutiste avalikustamisega seotud tagajärgi ja ohtusid. Kombineerib kahe- ja kolmemõõtmelisi elemente digiloomingus. Tunneb vabavaraliste programmide ühiseid tööriistu ja oskab neid uurides enamasti iseseisvalt erinevates olukordades rakendada.

Õppeaine teemad: Visuaalne kirjaoskus (igapäevane visuaalkultuur, kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted), Loominguline eneseväljendus, disain ja disainiprotsess (disaini baaselemendid, disaini liigid, disainiprotsessi osad, kavandamine ja visualiseerimine), kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud (elukutsed, kunstiajalugu), kunst ja kultuur ühiskonnas (jätkusuutlik mõtteviis, teabe otsimine ja infokeskkonnad, kunstielu, autorsus ja autoriõigused).

Hindamise põhimõtted: Hindamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava sätetest. Õpilast hinnates on oluline nii õpetaja sõnaline hinnang, numbriline hinne kui ka õpilase enesehinnang. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära ning anda õpilasele motiveerivat tagasisidet.

Õpiülesande täitmisel hinnatakse:

- planeerimist ja disaini (originaalsust, iseseisvust, idee või kavandi rakendamise võimalust, materjali ja töövahendite valiku otstarbekust, toote valmistamise viisi, tööjoonise tehnilist korrektsust jms);
- valikute (idee, töötlusviisi, materjali jms) tegemise ja põhjendamise ning seoste kirjeldamise oskust;
- valmistamise kulgu (koostööoskust, iseseisvust tööd tehes, materjalide ja töövahendite ning kirjalike ja infotehnoloogiliste vahendite kasutamise oskust, teoreetilisi teadmisi ja nende rakendamise oskust, tööohutuse järgimist, materjalide säästliku kasutust jms);
- õpilase arengut (edasipüüdlikkust, vaimset ja füüsilist arengut);
- töö tulemust (idee teostust, töö viimistlust, esteetilist väärtust, töö õigeaegset valmimist, töö kvaliteeti jm), sh üksikute ülesannete sooritamist ja töö esitlemise oskust.

Õpilast hinnates võetakse arvesse kultuurse käitumise reegleid ja õpilase hoiakuid (püüdlikkust, suhtumist õppetöösse, abivalmidust teiste õpilaste suhtes, õpperuumide kodukorra täitmist, töökust, järjekindlust, tähelepanelikkust jm). Õpilaste teadmisi, tehnilist nutikust ja loovust hinnatakse ka probleemülesannete, võistlusmängude, projektitööde jms põhjal. Hindamine toimub esimesel ja teisel poolaastal.

1.7 Ettevõtlikuna töömaailma 7. klass

Õppeaine: ettevõtlikuna töömaailma

Klass: 7. klass

Aine maht: 1 tund nädalas

Õpitulemused:

Õpilane:

- on loov, püstitab eesmärgid, vastutab oma ideede elluviimise eest ning rakendab meeskonnatöö võtteid;
- saab aru ettevõtluse tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonnas, on positiivse hoiakuga ettevõtluse suhtes;
- arendab enda võimeid ja oskusi, tegutseb ettevõtliku, väärtust loova kodanikuna;
- mõistab hariduse, oskuste ja kogemuste tähtsust konkureerimiseks tööturul;
- teeb eesmärgipäraseid ja teadlikke valikuid raha kasutamisel, tegutseb säästliku ja keskkonnateadliku tarbijana.

Õppeaine teemad:

Ettevõtluskeskkond ja ettevõtlikkuse kujundamine (10 tundi)

Ettevõtlikkus ja väärtust loov mõtlemine.

Ettevõtlus, ettevõtte toimimine, ettevõtluskeskkond.

Turundus, tarbija vajadused ja tootmise eesmärgid.

Ettevõtja ootused ettevõtte töötajale ja meeskonnatöö tähtsus.

Ettevõtluse väärtust loov roll ühiskonna toimimisel.

Kohalik ettevõtlus.

Võimalused töömaailmas (10 tundi)

Võimalused töömaailmas; elukutsed ja ametid kodukoha ettevõtetes, enda vajadused, soovid ja võimalused elukutsevalikul ja tööturul.

Nõuded haridusele ja pädevusele töökohal, oskuste ja kogemuste tähtsus.

Töökoha taotluse ja elulookirjelduse koostamine.

Elukutsed ja ametid täna ja tulevikus, elukestev õpe ja areng.

Erinevad lepingulised koostöövormid nõuded alaealiste töötamisele.

Erinevad karjäärinõustamise teenused.

Rahatarkus ehk finantskirjaoskus (10 tundi)

Tulud ja kulud.

Töötasu tuluallikana.

Bruto- ja netopalk, tööjõumaksud ja maksed.

Soovid, vajadused, kulude ja tulude planeerimine, eelarve.

Isiklike ressursside piiratus.

Tulu suurendamise võimalused ja valik.

Pikaajaline planeerimine ja liitintressi jõud.

Teadlik ja keskkonda säästev tarbimine.

Finantsteenuste eesmärgipärane ja kaalutletud kasutamine.

Hindamise põhimõtted:

Õppes on olulisel kohal aktiivõppemeetodid nagu arutelud, juhtumianalüüsid, rollimängud, projektid ja õppekäigud. Vabatahtlik tegevus kodukohas, kohalike ettevõtete ja asutuste külastused, töövarjuks olemine, kohtumised erialaspetsialistide ettevõtjate ja ettevõtlike lapsevanematega toetavad töömaailma mõistmist ja tekitavad huvi erinevate elukutsete ja ametite vastu. Hinnatakse aktiivsust aruteludes, oskust juhtumeid analüüsida, projektides osalemise oskusi sh tegevuste planeerimist ja oma valikute põhjendamist.

Õpilane:

- 1) kirjeldab juhendi alusel ettevõtte toimimist ja panust väärtusloomesse;
- 2) kavandab grupitööna lihtsa turundusstrateegia, hindab vajalikke ressursse ja tarbija vajadusi;
- 3) koostab grupitööna lihtsa ärimudeli;
- 4) analüüsib enda tegutsemist rühmas ja hindab enda ja rühmakaaslaste koostööd;
- 5) analüüsib iseenda tugevaid ja nõrku külgi vastavalt soovitud ametile ja tööturu võimalustele ning lähtudes ettevõtluskeskkonnast;
- 6) koostab juhendamisel karjääri plaani lähtudes iseenda soovidest, eeldustest ja oskustest;
- 7) koostab ja vormistab elulookirjelduse ja töökohataotluse;
- 8) koostab isikliku, perekonna või ettevõtte eelarve valitud perioodiks;
- 9) analüüsib ette antud olukorra kirjelduse põhjal eesmärgipärast rahakasutust;
- 10) võrdleb erinevaid võimalusi konkreetse eseme soetamiseks (sülearvuti / telefoni);
- 11) pakub välja lahendusi keskkonnasäästlikuks tarbimiseks heaoluühiskonnas.

1.8 Rahatarkus 7. klass (LÕK)

Õppeaine: rahatarkus

Klass: 7. klass (LÕK)

Aine maht: 1 tund nädalas

Õpitulemused:

- Nimetab kodukoha ettevõtteid.
- Nimetab naabervaldu ja -linna.
- Teeb vahet tööandjal ja töövõtjal.
- Nimetab erinevaid ameteid ja ametikoole.

Õppeaine teemad:

- Rahanduse algtõed
- Tööandjad ja töövõtjad
- Kodukoha ettevõtted
- Eesti linnad ja maakonnad
- Ametid ja ametikoolid

Hindamise põhimõtted:

Hinnatakse õpilase oskusi ja teadmisi suulise vastamise ja kirjalike tööde alusel. Hindamine on arvestatud ja mittearvestatud ning toimub esimesel ja teisel poolaastal.

1.9 Karjääriõpetus 8. klass

Õppeaine: karjääriõpetus

Klass: 8. klass

Aine maht: 1 tund nädalas II poolaastal

Õpitulemused:

Õpilane:

- 1) teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- 2) arendab oma karjääri kujundamise pädevusi, sh õpi-, suhtlemis-, koostöö- ja otsustamisoskusi ning info hankimise, hindamise ja analüüsimise oskusi;
- 3) arendab soovi ja oskust endale eesmärke seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- 4) kujundab soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ning iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks;

5) tutvub erinevate ametite/elukutsete ja õppimisvõimalustega, töösuhteid reguleerivate õigusaktide ning ettevõtlus- ja majanduskeskkonnaga.

Õppeaine teemad:

Eneseteadlikkuse arendamine

Teadlik eneseanalüüs. Karjääri kujundamisele suunatud eneseanalüüsi komponendid: huvid, hobid, oskused, teadmised, võimed, isiksuseomadused, väärtused, hoiakud, vajadused, saavutused, unistused, motivatsioon. Kohanemist ja õpioskuseid mõjutavad ning soodustavad isiksuseomadused, hoiakud ja harjumused. Isiklik õpi-, huvitegevuse ja töökogemus. Tugevad küljed ja arenguvajadused. Minapilt. Enesehinnang. Arenguuskumus.

Võimaluste analüüs

Tööturg ja töjõuturg: tööturu üldine olukord ja arengusuunad. Tegevusvaldkonnad ja töökeskkonnad. Tulevikutöökohad ja -oskused. Ametid ja soorollidega seotud müüdid. Tööandjate ootused töötajale. Õpilase võimalused tööga tutvumiseks. Õppimisvõimalused pärast põhikooli. Eesti haridussüsteem. Alternatiivsed võimalused haridusteel. Õppimine välismaal. Karjääriinfo otsimine, hindamine ja kasutamine.

Planeerimine ja otsustamine

Karjääri kujundamine ja karjääri planeerimine. Edu, elurollid ja elulaad. Karjääriotsuseid mõjutavad tegurid ja nendega arvestamine. Eesmärkide seadmine. Alternatiivid. Valimine ja otsustamine. Omavastutus. Isiklik karjääriplaan. Muutustega toimetulek. Karjääriteenused.

Tegutsemine

Töökeskkondadega tutvumise ning töö- ja õpikogemuste omandamise võimalused. Alaealiste töötamisega seotud nõuded ja piirangud. Töösuhteid reguleerivad õigusaktid. Tööohutus ja terviseriskid. Tööväärtused. Kandideerimine õpingutele ja/või tööle, sh vabatahtlikuks, vahetusõpilaseks või huvialaga seonduvalt. Kandideerimiseks vajalikud dokumendid. Õpi- ja töökogemuste analüüs. Õppimine edust ja ebaedust.

Hindamise põhimõtted:

Hinnatakse õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, üldpädevuste saavutatust suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Karjääriõpetuse käigus ei hinnata õpilase hoiakuid ega väärtusi, vajaduse ja võimaluse korral antakse õpilasele nende kohta

tagasisidet. Hindamisel väärtustatakse õpilaste isikupära ja toetatakse arengut. Õpilane peab olema hindamises aktiivne partner, kuna see toetab eneseanalüüsi oskuste kujunemist.

Kursuse jooksul koostab õpilane personaalse õpi- või arengumapi, millesse kogub eneseanalüüsi, ettevõtete külastuse töölehed jt õpiülesannete tulemused ning muud huvipakkuvad elukutse või erialadega seotud materjalid. Selles sisalduvad õpiülesanded võivad olla tehtud kas üksi või rühmatööna. Õpimapi esitlemist saab hinnata valikaine kokkuvõtva hindena.

Hindamise põhimõtteid ja korraldust tutvustatakse õppijatele õppetöö alguses.

Hindamisobjektid on:

- 1) praktilised tööd: CV koostamine; essee; ettevõtte külastuse ja töövarjupäeva konspekt või kokkuvõte, isiklik karjääriplaan (õpiplaan) jms;
- 2) praktilise tegevuse mõtestamine;
- 3) infootsing ja -analüüs;
- 4) loomingulisus ja ratsionaalsus õppeülesannete lahendamisel;
- 5) teadlikkuse kujunemine peamistest karjääriotsust mõjutavatest teguritest;
- 6) õppetöö käigus loodud materjalid.

1.10 Loovtöö 8. klass

Õppeaine: loovtöö

Klass: 8. klass

Aine maht: 1 tund nädalas

Õpitulemused:

Õpilane:

- 1) sõnastab loovtöö projekti eesmärgid, väljundid, tegevuskava ja ülesanded;
- 2) planeerib oma tegevusi;
- 3) salvestab ja haldab digitaalseid materjale erinevates veebipõhistes keskkondades (sh pilvepõhistes) ja füüsilistes seadmetes, rakendades selleks erinevaid liigitussüsteeme;
- 4) leiab erinevatest teabeallikatest vajalikku teavet, rakendades selleks erinevaid teabeotsingumeetodeid: märksõnaotsing, järjestamine, filtreerimine, sildipily;
- 5) kasutab eesmärgipäraselt kooli õppeinfosüsteemi ja/või e-õppekeskkonda

- 6) vormistab arvuti abil loovtöö ja selle esitluse lähtudes etteantud vormistusnõuetest, mallidest ja formaatidest ning intellektuaalomandi kaitse nõuetest;
- 7) panustab meeskonnaliikmena loovtöö teostamisse (nt. robotika, asjade interneti, tarkvaraprojekti, veebisaidi, turvalisust puudutava lahenduse või animatsiooni kujul);
- 8) loob loovtöö raames lihtsama asjade interneti, robotika, turvalisuse või muu infoühiskonna tehnoloogia lahenduse elulises kontekstis (nt mudeli, prototüübi) ja kogub selle kohta tagasiside;
- 9) koostab nõuetele vastava loovtöö;
- 10) koostab ja kannab ette loovtöö raporti/posterettekande/kaitsekõne.

Õppeaine teemad:

1. Sissejuhatus loovtöösse
2. Arvuti töövahendina
3. Info haldamine
4. Suhtlemine digikeskkondades
5. Turvalisus
6. Loovtöö koostamine

Hindamise põhimõtted:

Õpitulemusi hinnatakse jooksvalt õpiülesannete järgi ja kokkuvõtvalt trimestri lõpul. Trimestri käigul saadud hinnete põhjal pannakse koondhinne. Jooksvate õpiülesannete lahendamise puhul hinnatakse:

- 1) õppe plaanipärasust, loomingulisust ja ratsionaalsust;
- 2) õppekavas ettenähtud õpitulemuste saavutamist ning seonduvate pädevuste olemasolu veenvat tõendamist õpilase poolt;
- 3) arvutiga loodud materjalide tehnilist teostust, esteetilisust ning originaalsust;
- 4) õpilasepoolset praktilise tegevuse mõtestamist;
- 5) õpilase arengut;
- 6) õpilase osavõttu grupitöödest;
- 7) loovtöö koostamist.

1.11 Karjääriõpetus 9. klass

Õppeaine: karjääriõpetus

Klass: 9

Aine maht: 1 tund nädalas I poolaastal

Õpitulemused:

õpilane:

- 1) teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
- 2) arendab oma karjääri kujundamise pädevusi, sh õpi-, suhtlemis-, koostöö- ja otsustamisoskusi ning info hankimise, hindamise ja analüüsimise oskusi;
- 3) arendab soovi ja oskust endale eesmäärke seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- 4) kujundab soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ning iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks;
- 5) tutvub erinevate ametite/elukutsete ja õppimisvõimalustega, töösuhteid reguleerivate õigusaktide ning ettevõtlus- ja majanduskeskkonnaga.

Läbivad teemad:

Eneseteadlikkuse arendamine

Teadlik eneseanalüüs. Karjääri kujundamisele suunatud eneseanalüüsi komponendid: huvid, hobid, oskused, teadmised, võimed, isiksuseomadused, väärtused, hoiakud, vajadused, saavutused, unistused, motivatsioon. Kohanemist ja õpioskuseid mõjutavad ning soodustavad isiksuseomadused, hoiakud ja harjumused. Isiklik õpi-, huvitegevuse ja töökogemus. Tugevad küljed ja arenguvajadused. Minapilt. Enesehinnang. Arenguuskumus.

Võimaluste analüüs

Tööturg ja tööjõuturg: tööturu üldine olukord ja arengusuunad. Tegevusvaldkonnad ja töökeskkonnad. Tulevikutöökohad ja -oskused. Ametid ja soorollidega seotud müüdid. Tööandjate ootused töötajale. Õpilase võimalused tööga tutvumiseks. Õppimisvõimalused pärast põhikooli. Eesti haridussüsteem. Alternatiivsed võimalused haridusteel. Õppimine välismaal. Karjääriinfo otsimine, hindamine ja kasutamine.

Planeerimine ja otsustamine

Karjääri kujundamine ja karjääri planeerimine. Edu, elurollid ja elulaad. Karjääriotsuseid mõjutavad tegurid ja nendega arvestamine. Eesmärkide seadmine. Alternatiivid. Valimine ja otsustamine. Omavastutus. Isiklik karjääriplaan. Muutustega toimetulek. Karjääriteenused.

Tegutsemine

Töökeskkondadega tutvumise ning töö- ja õpikogemuste omandamise võimalused. Alaealiste töötamisega seotud nõuded ja piirangud. Töösuhteid reguleerivad õigusaktid. Tööohutus ja terviseriskid. Tööväärtused. Kandideerimine õpingutele ja/või tööle, sh vabatahtlikuks, vahetusõpilaseks või huvialaga seonduvalt. Kandideerimiseks vajalikud dokumendid. Õpi- ja töökogemuste analüüs. Õppimine edust ja ebaedust.

Hindamise põhimõtted:

Hinnatakse õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, üldpädevuste saavutatust suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Karjääriõpetuse käigus ei hinnata õpilase hoiakuid ega väärtusi, vajaduse ja võimaluse korral antakse õpilasele nende kohta tagasisidet. Hindamisel väärtustatakse õpilaste isikupära ja toetatakse arengut. Õpilane peab olema hindamises aktiivne partner, kuna see toetab eneseanalüüsi oskuste kujunemist.

Kursuse jooksul koostab õpilane personaalse õpi- või arengumapi, millesse kogub eneseanalüüsi, ettevõtete külastuse töölehed jt õpiülesannete tulemused ning muud huvipakkuvad elukutse või erialadega seotud materjalid. Selles sisalduvad õpiülesanded võivad olla tehtud kas üksi või rühmatööna. Õpimapi esitlemist saab hinnata valikaine kokkuvõtva hindena.

Hindamise põhimõtteid ja korraldust tutvustatakse õppijatele õppetöö alguses.

Hindamisobjektid on:

- 1) praktilised tööd: CV koostamine; essee; ettevõtte külastuse ja töövarjupäeva konspekt või kokkuvõte, isiklik karjääriplaan (õpiplaan) jms;
- 2) praktilise tegevuse mõtestamine;
- 3) infootsing ja -analüüs;
- 4) loominguilisus ja ratsionaalsus õppeülesannete lahendamisel;
- 5) teadlikkuse kujunemine peamistest karjääriotsust mõjutavatest teguritest;
- 6) õppetöö käigus loodud materjalid.